

**«Психология және менеджмент инновациялық
академиясы» ЖШС**

ЖОБА

жалпы білім беру ұйымдарының педагогтарына арналған
біліктілікті арттыру курсының

БІЛІМ БЕРУ БАҒДАРЛАМАСЫ

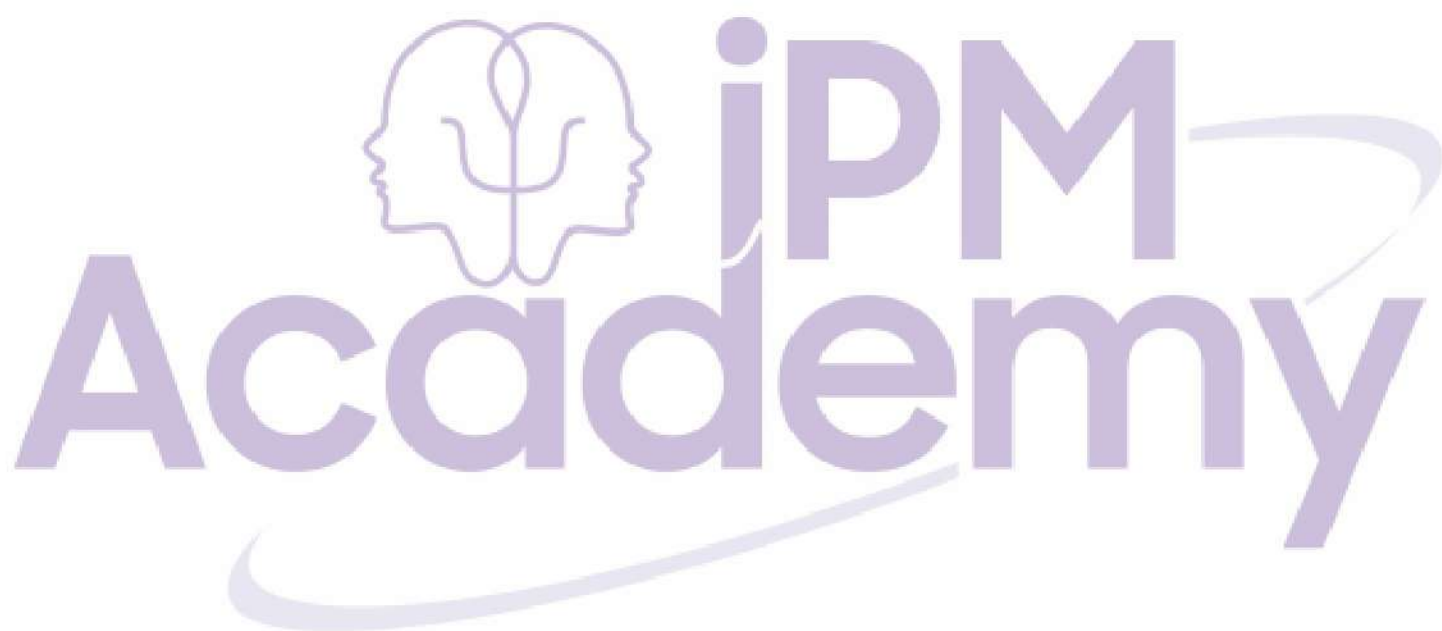
**«Адал азамат: адалдыққа, азаматтыққа тәрбиелеу
және білім алушыларды кәсіптік бағдарлау»**

Academy

Астана, 2025

МАЗМҰНЫ

1 бөлім	Жалпы ережелер	3
2 бөлім	Глоссарий	3
3 бөлім	Бағдарлама тақырыбы	5
4 бөлім	Бағдарламаның мақсаттары, міндеттері және күтілетін нәтижелер	7
5 бөлім	Бағдарлама құрылымы мен мазмұны	8
6 бөлім	Оқу процесін ұйымдастыру	11
7 бөлім	Бағдарламаның оқу-әдістемелік қамтамасыз етілуі	12
8 бөлім	Оқыту нәтижелерін бағалау	12
9 бөлім	Курстан кейінгі сүйемелдеу	13
10 бөлім	Негізгі және қосымша әдебиеттер тізімі	14
1-қосымша	Қорытынды жұмыстарды бағалаудың критерилері	16

1 бөлім. Жалпы ережелер

«Адал азамат: білім алушыларды адалдыққа, азаматтыққа тәрбиелеу және кәсіптік бағдарлау» біліктілікті арттыру курсының білім беру бағдарламасы (бұдан әрі-Бағдарлама) «Педагогтердің біліктілігін арттыру курстарының білім беру бағдарламаларын әзірлеу, келісу және бекіту қағидалары» ҚР Білім және ғылым министрінің 2020 жылғы 04 мамырдағы №175 бұйрығымен бекітілген құжатының талаптарына сәйкес келеді.

Бағдарлама маңызды, өйткені жастарды адалдыққа, азаматтық жауапкершілікке және мамандық таңдау қабілетіне тәрбиелеуге көмектеседі. Бұл қоғам мен елдің дамуы үшін қажет. Ол патриотизм мен кәсіптік бағдарлау жөніндегі мемлекеттік міндеттерді қолдайды, сондай — ақ әлемдік үрдістерді-жеке қасиеттерді дамытуды және өмір мен жұмысқа дайындықты ескереді.

Бағдарламаның өзектілігі «Адал азамат: адалдыққа, азаматтыққа тәрбиелеу және білім алушыларды кәсіптік бағдарлау» бағдарламасының өзектілігі жастарда адалдық, патриотизм құндылықтарын қалыптастырудың және саналы түрде мамандық таңдаудың маңыздылығына негізделген. Қазіргі заманғы қоғамдық және экономикалық өзгерістер жағдайында әділ және орнықты қоғам құруға қабілетті құзыретті, жауапты азаматтар қажет.

Жалпы мемлекеттік басымдықтармен байланыс патриотизмді тәрбиелеу, жеке адамның рухани-адамгершілік негіздерін нығайту, ұлттық бірегейлікті дамыту жөніндегі бастамаларды қолдаудан, сондай-ақ жастарды жұмыспен қамту және кәсіптік бағдарлау бағдарламаларын іске асырудан көрінеді, бұл Қазақстан Республикасы дамуының стратегиялық міндеттеріне сәйкес келеді.

Әлемдік трендтер азаматтық жауапкершілікті тәрбиелеуге, soft skills, жастардың этикасы мен әлеуметтік белсенділігін дамытуға, сондай-ақ еңбек нарығында табысты бейімделу үшін білім беру процестеріне кәсіптік бағдарлануды интеграциялауға назар аударуды қамтиды. Бағдарлама оқытуды жан-жақты дамыған тұлғаны қалыптастыруға бағыттай отырып, осы жаһандық сын-қатерлерді ескереді.

2 бөлім. Глоссарий

Адалдық - іс-әрекеттер мен сөздерде шынайылықта, адалдықта және әділдікте көрінетін тұлға сапасы.

Адамгершілік жауапкершілік - өз әрекеттері үшін өзіне және қоғам алдында саналы түрде жауап беруге дайын болу.

Азаматтық бастама - азаматтардың қоғамдағы өмірді жақсарту жөніндегі дербес іс-әрекеттері.

Азаматтық позиция - адамның мемлекетке және қоғамға көзқарасын көрсететін нанымдар мен әрекеттер.

Азаматтылық - жауапкершілік сезімі және азаматтың өз мемлекеті мен қоғамының өміріне белсенді қатысуы.

Азаматтың құқықтары - адамның заңмен бекітілген мүмкіндіктері мен бостандықтары.

Азаматтың міндеттері - адам қоғамның тәртібі мен дамуын қолдау үшін орындауға тиіс міндеттемелер.

Әлеуметтік белсенділік - қоғамдық, мәдени және саяси процестерге қатысу.

Волонтерлік - басқаларға көмек көрсетуге бағытталған өтеусіз қоғамдық пайдалы қызмет.

Еңбек нарығы - жұмыс күшіне деген барлық ұсыныстар мен сұраныстың жиынтығы.

Еңбек нарығының трендтері - жұмыс берушілер мен кәсіптердің қажеттіліктеріндегі өзекті өзгерістер мен үрдістер.

Заманауи тәсілдер - кәсіптік бағдарлаудағы инновациялық әдістер мен технологиялар (тестілеу, тренингтер, сандық ресурстар).

Кәсіптік бағдар беру - адамға оның қабілеті мен мүдделеріне сәйкес кәсіпті таңдауда көмек көрсету процесі.

Кәсіби қасиеттерді өзін-өзі бағалау - өз қабілеттері мен құзыреттерін объективті бағалау қабілеті.

Кәсіби өзін-өзі анықтау - кәсіпті саналы түрде таңдау және кәсіби даму бағыттары.

Құқықтық сауаттылық - қоғамдағы құқықтар мен міндеттерді білу және түсіну.

Қызмет этикасы - кәсіби қызметтегі мінез-құлықты реттейтін, сыбайлас жемқорлық көріністерін болдырмайтын моральдық қағидаттар.

Мансапты жоспарлау дағдылары - мақсат қою, мүмкіндіктерді талдау және мансаптық траекторияларды құру білігі.

Мансаптық кеңес беру - мансапты жоспарлау мен құруда кәсіби қолдау.

Моральдық құндылықтар - жақсылық пен жамандық тұрғысынан мінез-құлықты реттейтін қағидаттар мен нормалар.

Негізгі құзыреттер - жұмыс берушілер талап ететін маңызды дағдылар мен қасиеттер (коммуникация, сандық сауаттылық, сыни ойлау).

Өзін-өзі бақылау - адамның эмоцияларын, ойларын және мінез-құлқын реттеу және бақылау қабілеті.

Патриотизм - өз Отанына деген сүйіспеншілік пен адалдық, оның мүдделерін қорғауға дайын болу.

Сыбайлас жемқорлық - заң мен мораль нормаларын бұзатын билікті жеке пайдасы үшін теріс пайдалану.

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы сана - сыбайлас жемқорлықтың алдын алуға және оған қарсы күреске бағытталған белсенді азаматтық ұстаным.

Тұлғалық даму - адамның моральдық, зияткерлік және эмоциялық қасиеттерін қалыптастыру және жетілдіру процесі.

Этикалық нормалар - жалпы қабылданған моральдық қағидаттарға негізделген мінез-құлық қағидалары.

3 бөлім. Бағдарламаның тақырыбы

«Адал азамат: адалдыққа, азаматтыққа тәрбиелеу және білім алушыларды кәсіптік бағдарлау» бағдарламасы білім алушылардың кәсіби құзыреттерін ғана емес, сонымен қатар жауапты және адал азаматты қалыптастыру үшін қажетті жеке қасиеттерін дамытуға кешенді және жүйелі тәсілдің арқасында жоғары жаңашылдық дәрежесіне ие.

Бағдарламаның жаңалығы мынадай аспектілерде көрінеді:

1, Тәрбие және кәсіптік бағдар беру міндеттерін интеграциялау - қолданыстағы білім беру бағдарламаларының көпшілігі не азаматтық құзыреттерді қалыптастыруға, не кәсіптік бағдар беруге шоғырланған. Бұл бағдарлама екі бағытты біріктіреді, бұл білім алушылардың дамуын жан-жақты қолдауға мүмкіндік береді.

2, Құндылық тәрбиесіне назар аудару - адалдық, азаматтылық болашақ мамандар мен қоғам мүшелерінің негізгі қасиеттері ретінде қарастырылады, бұл қазіргі заманғы әлеуметтік және экономикалық контекст талаптарына жауап береді.

3, Практикалық бағыттылық – бағдарламада заманауи әдістер мен технологиялар, оның ішінде жобалау қызметі, практикалық кейстер, волонтерлік және оқушыларды белсенді тартудың басқа да нысандары көзделген, бұл тәрбие процесінің уәждемесі мен нәтижелілігін арттырады.

4, Қоғамның қазіргі трендтері мен сұраныстарын ескеру - бағдарлама Қазақстанның білім беру саласындағы ұлттық басымдықтарына, сондай-ақ азаматтық тәрбие мен жастарды кәсіптік бағдарлауды дамытудың халықаралық үрдістеріне бейімделген.

Аналогтарды талдау мыналарды көрсетеді:

- Қазақстанның білім беру жүйесінде азаматтық тәрбие мен кәсіптік бағдар беруге бағытталған бағдарламалар мен курстар бар, алайда олар көбінесе бытыраңқы элементтер ретінде жасалған және әрдайым осы бағыттарды адалдық пен этикалық нормаларды тәрбиелеумен үйлестіретін тұтас құрылымы бола бермейді.

- Моральдық-этикалық қасиеттерді қалыптастыруға баса назар аударатын отырып, азаматтық тәрбиелеу мен кәсіптік бағдарлауды біріктіретін «Адал азамат» сияқты бағдарламалар сирек кездеседі және оқушылардың нақты жас топтарына әрдайым бағдарланбайды.

- Нақты көрсетілген практикаға бағдарланған әдістеме мен жауапкершілік

пен адалдықты қалыптастыруға баса назар аударылған кешенді бағдарламалардың болмауы осы бағдарламаны жоюға арналған елеулі білім беру вакуумын туғызады.

Осылайша, ұсынылған бағдарлама өзінің құрылымы мен мазмұны жағынан бірегей, қоғамның да, білім беру жүйесінің де заманауи талаптары мен сұраныстарына жауап береді, бұл оны жүзеге асыру және масштабтау үшін сұранысқа ие және перспективалы етеді.

Бағдарламаның оқу тақырыптық жоспары

№	Сабақтың тақырыбы	Теориялық сабақтар	Практикалық жұмыс	Өзіндік жұмыс	Всего
1	2	3	4	5	6
Модуль 1. Адалдық пен этикалық құндылықтарды тәрбиелеу					
1.1	Адалдық ұғымы және оның тұлғалық дамудағы рөлі	4	2	2	8
1.2	Адамгершілік жауапкершілікті және өзін-өзі бақылауды қалыптастыру	4	2	2	8
1.3	Сыбайлас жемқорлықты еңсеру және сыбайлас жемқорлыққа қарсы сананы қалыптастыру	4	2	2	8
Барлығы:					24
Модуль 2. Азаматтылық және әлеуметтік жауапкершілік					
2.1	Азаматтылық пен патриотизм негіздері	4	4	2	10
2.2	Азаматтың қоғамдағы құқықтары мен міндеттері	4	4	2	10
2.3	Жастардың қоғам өміріне белсене қатысуы	4	4	2	10
Барлығы:					30
Модуль 3. Кәсіптік бағдар беру және кәсіби дамыту сәйкестігі					
3.1	Кәсіптік бағдарлау негіздері және заманауи тәсілдер	2	2	2	6
3.2	Кәсіби өзін-өзі анықтау дағдыларын дамыту	4	2	2	8
3.3	Еңбек нарығындағы заманауи трендтер және жұмыс берушілердің талаптары	4	2	2	8
3.4	Қорытынды тестілеу. Жобаларды қорғау	-	4	-	4
Барлығы:					26
ЖИЫНЫ:					80

4 бөлім. Бағдарламаның мақсаты, міндеттері және күтілетін нәтижелері

Бағдарламаның мақсаты: білім алушылардың бойында тұрақты моральдық-этикалық қасиеттерді - адалдық пен азаматтықты қалыптастыру, сондай-ақ тәрбиелеу мен кәсіптік бағдарлауға жүйелі көзқарас арқылы саналы кәсіби өзін-өзі айқындау дағдыларын дамыту.

Бағдарламаның міндеттері:

1. Білім алушыларда адалдық, жауапкершілік және азаматтық ұстаным құндылықтарын тәрбиелеу.
2. Азаматтық және құқықтық сана негіздерімен таныстыру.
3. Сыни тұрғыдан ойлау және жауапты шешім қабылдау дағдыларын қалыптастыру.
4. Кәсіптік бағдарлау іс-шаралары арқылы кәсіби жолды саналы түрде таңдауға қолдау көрсету.
5. Қарым-қатынас, өзін-өзі таныстыру және мансаптық дамуды жоспарлау дағдыларын дамыту.
6. Білім беру процесіне тәрбие мен кәсіптік бағдарлаудың заманауи әдістері мен технологияларын енгізу.

Күтілетін нәтижелер:

- Білім алушылар арасында моральдық-этикалық мәдениет деңгейін арттыру.
- Азаматтық және белсенді өмірлік ұстанымды саналы түрде қалыптастыру.
- Кәсіби мүмкіндіктер мен мансаптық перспективалар туралы хабардарлықты арттыру.
- Өз бетінше шешім қабылдау, кәсіби болашақты жоспарлау дағдыларын дамыту.
- Педагогтердің адалдық пен азаматтыққа тәрбиелеудің тиімді әдістерін енгізуі.
- Білім беру ұйымдарында кәсіптік бағдар беру жұмысының сапасын арттыру.

Бағдарламаның практикалық маңыздылығы:

Бағдарламаның нәтижелері қоғам өміріне белсенді қатысуға және табысты кәсіби өзін-өзі анықтауға дайын жауапты және адал азаматтарды тәрбиелеуге ықпал етеді. Білім алушылар адамгершілік құндылықтар мен азаматтық жауапкершілік негізінде жеке және кәсіби өмір құруға көмектесетін дағдыларды меңгереді.

Педагогтардың жұмыс тәжірибесіне әсері:

Педагогтер оқушыларда маңызды әлеуметтік және кәсіби құзыреттіліктерді қалыптастыру үшін заманауи құралдар мен әдістемелер алады. Бұл тәрбие және кәсіптік бағдар беру жұмысының тиімділігін арттырады, педагогикалық шеберлікті дамытуға және жалпы білім беру сапасын жақсартуға ықпал етеді.

5 бөлім. Бағдарлама құрылымы мен мазмұны

Тыңдаушыда белгіленген мақсат пен міндеттерге сәйкес келетін кәсіби білімді, дағдыларды қалыптастыру үшін бағдарламаның мазмұны 3 модульді меңгеруді көздейді:

Модуль 1. Адалдық пен этикалық құндылықтарды тәрбиелеу

Модульдің мақсаты: білім алушыларда адалдық пен этикалық нормаларға саналы көзқарасты қалыптастыру, адамгершілік құндылықтар мен жауапкершілікті дамыту.

Модуль міндеттері:

- Адалдық ұғымы және оның тұлға мен қоғам өміріндегі маңыздылығымен таныстыру.
- Этикалық мінез-құлық және өзін-өзі бақылау дағдыларын дамыту.
- Сыбайлас жемқорлыққа және азғындық әрекеттерге теріс көзқарас қалыптастыру.

Күтілетін нәтижелер:

- Білім алушылар адалдық пен этикалық нормалардың маңыздылығын түсінеді.
- Этикалық принциптерді күнделікті өмірде қолдана алады.
- Сыбайлас жемқорлыққа қарсы тұрақты азаматтық ұстанымын көрсетеді.

Тақырып 1.1. Адалдық ұғымы және оның тұлғалық дамудағы рөлі

Адалдықты негізгі моральдық сапа ретінде түсіну, білім алушыларда этикалық нормалар мен құндылықтарды қалыптастыру.

Практикалық жұмыс: адалдықты және оның күнделікті өмірде көрінуін талқылау үшін жағдайларды әзірлеу.

Өзіндік жұмыс: адал мінез-құлықтың жеке мысалдары бойынша Рефлексия.

Тақырып 1.2. Адамгершілік жауапкершілікті және өзін-өзі бақылауды қалыптастыру

Ішкі жауапкершілікті дамыту және олардың мінез-құлқын бақылау әдістері.

Практикалық жұмыс: Өзін-өзі реттеуді дамытуға арналған ойын әдістері.

Өзіндік жұмыс: өз мінез-құлқыңызды бақылау күнделігін жүргізу.

Тақырып 1.3. Сыбайлас жемқорлықты еңсеру және сыбайлас жемқорлыққа қарсы сананы қалыптастыру

Сыбайлас жемқорлықтың себептеріне шолу және оған тұрақты теріс көзқарасты қалыптастыру.

Практикалық жұмыс: Сыбайлас жемқорлыққа қарсы тақырыптағы пікірталастар мен кейстер.

Өзіндік жұмыс: адалдық және сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес тақырыбында плакат немесе презентация жасау.

Модуль 2. Азаматтылық және әлеуметтік жауапкершілік

Модульдің мақсаты: білім алушылардың азаматтық санасын, құқықтық сауаттылығын және әлеуметтік белсенділігін дамыту.

Модуль міндеттері:

- Азаматтықтың негіздерін, құқықтары мен міндеттерін түсіндіру.
- Патриотизм мен қоғамға қатыстылық сезімін қалыптастыру.
- Жастардың қоғамдық өмірге белсенді қатысуына ықпал ету.

Күтілетін нәтижелер:

- Білім алушылар Қазақстан Республикасының азаматтары ретіндегі өз құқықтары мен міндеттерін түсінеді.
- Патриотизм мен мемлекетке құрмет көрсетеді.
- Әлеуметтік және волонтерлік жобаларға қатысады.

Тақырып 2.1. Азаматтылық пен патриотизм негіздері

Азаматтық, патриотизм ұғымы, олардың қоғам мен тұлғаның дамуындағы рөлі.

Практикалық жұмыс: азаматтық ұстаным тақырыбында сынып сағаттары мен пікірталастарды ұйымдастыру.

Өзіндік жұмыс: азаматтық көріністерінің тарихи және заманауи мысалдарын талдау.

Тақырып 2.2. Азаматтың қоғамдағы құқықтары мен міндеттері

Қазақстан Республикасы азаматының негізгі құқықтары мен міндеттерін зерделеу, құқықтық сауаттылықты дамыту.

Практикалық жұмыс: құқықтық кейстер мен жағдайларды талдау.

Өзіндік жұмыс: өз құқықтары мен міндеттері туралы шағын эссе дайындау.

Тақырып 2.3. Жастардың қоғам өміріне белсене қатысуы

Білім алушылардың әлеуметтік және волонтерлік жобаларға қатысу дағдыларын қалыптастыру.

Практикалық жұмыс: әлеуметтік бастамаларды ұйымдастыру және өткізу.

Өзіндік жұмыс: қоғамдық қызметке жеке қатысуды жоспарлау.

Модуль 3. Кәсіптік бағдар беру және кәсіби дамыту сәйкестігі

Модульдің мақсаты: білім алушылардың саналы кәсіби өзін-өзі анықтауына және мансаптық жоспарлау дағдыларын дамытуға жәрдемдесу.

Модуль міндеттері:

- Кәсіптік бағдарлаудың заманауи әдістерімен және еңбек нарығының талаптарымен таныстыру.
- Мансапты жоспарлау және кәсіби мақсаттар қою дағдыларын дамыту.
- Жеке кәсіби траекторияларды қалыптастыруды қолдау.

Күтілетін нәтижелер:

- Білім алушылар өздерінің кәсіби қызығушылықтары мен мүмкіндіктері туралы түсінікті меңгереді.
- Жеке мансап жоспарын құра алады.
- Қазіргі еңбек нарығының талаптары мен трендтерін түсінеді.

Тақырып 3.1. Кәсіптік бағдарлау негіздері және заманауи тәсілдер

Кәсіби бағдар ұғымы, кәсіби бейімділікті диагностикалаудың заманауи әдістері мен құралдары.

Практикалық жұмыс: кәсіптік бағдар беру тесттерін өткізу және нәтижелерді талқылау.

Өзіндік жұмыс: жеке кәсіби қызығушылықтар мен мүмкіндіктерді талдау.

Тақырып 3.2. Кәсіби өзін-өзі анықтау дағдыларын дамыту

Мансапты жоспарлау, мақсат қою және шешім қабылдау дағдыларын қалыптастыру.

Практикалық жұмыс: жеке мансап жоспарын құру.

Өзіндік жұмыс: мамандықтар туралы ақпаратты зерттеу және презентация дайындау.

Тақырып 3.3. Еңбек нарығындағы заманауи трендтер және жұмыс берушілердің талаптары

Қазір әлемде сұранысқа ие өзекті мамандықтармен, талаптармен және дағдылармен танысу.

Практикалық жұмыс: еңбек нарығын талдау, кездесулер мен әңгімелер үшін мамандарды шақыру.

Өзіндік жұмыс: таңдалған мамандық және оған жету жолдары туралы есеп дайындау.

6 бөлім. Оқу процесін ұйымдастыру

Оқу процесінің форматы:

Дәрістер, практикалық сабақтар, топтық пікірталастар мен тренингтермен қатар, интерактивті оқыту элементтері бар күндізгі формат қарастырылған. Икемділік үшін қашықтықтан және аралас форматтарды ұйымдастыруға болады.

Сағат саны:

Бағдарламаның жалпы ұзақтығы-80 академиялық сағат

- Теориялық-34 сағат;
- Практикалық-24 сағат;
- Тындаушылардың өзіндік жұмысы - 18 сағат;
- Қорытынды тестілеу. Жобаларды қорғау-4 сағат.

Оқыту нысандары:

- 1, Дәрістер - негізгі ұғымдар мен қағидаттарды теориялық баяндау.
- 2, Семинарлар мен пікірталастар - сыни ойлауды дамыту және тәжірибе алмасу.
- 3, Практикалық сабақтар және кейс-стади - нақты және үлгілі жағдайларда білімді қолдану.
- 4, Рөлдік ойындар мен тренингтер - адалдық, азаматтылық және кәсіби бағдарлау дағдыларын қалыптастыру.
- 5, Өзіндік жұмыс - материалды бекіту үшін рефераттар, презентациялар және жобалар дайындау.

Мұндай ұйым білім алушыларды белсенді тартуға және қажетті құзыреттерді дамытуға ықпал етеді.

7 бөлім. Бағдарламаның оқу-әдістемелік қамтамасыз етілуі

Бағдарламаны іске асырудың дидактикалық тәсілі:

1. Теориялық материал

Бағдарлама құрылымдалған теориялық материалды қамтиды, ол адалдықтың, азаматтықтың және кәсіптік бағдарлаудың негізгі ұғымдарын жүйелі түрде ашады. Материал заманауи зерттеулер мен нормативтік құжаттарға негізделген дәрістер, ақпараттық блоктар және түсіндірмелер түрінде ұсынылған.

2, Оқу материалын меңгеру бойынша тапсырмалар

Білімді бекіту үшін әртүрлі тапсырмалар пайдаланылады:

- Этикалық дилеммалар мен азаматтық ұстанымға байланысты кейстерді талдау;
- Түрлі әлеуметтік жағдайларда мінез-құлық дағдыларын қалыптастыру үшін рөлдік ойындар мен симуляциялар;
- Кәсіптік бағдар және жеке даму бойынша жобалау жұмыстары;
- Негізгі ұғымдар мен нормаларды түсінуді тексеруге арналған тест тапсырмалары.

3. Өзін-өзі бағалау критерийлері

Бағдарламаға қатысушылар өздерінің ілгерілеуін дербес бағалау үшін құралдар алады:

- Негізгі тақырыптарды меңгеруге бақылауға арналған чек-парақтар;
- Материалды түсіну және жеке тәжірибені талдау үшін әр блоктан кейінгі рефлексивті сұрақтар;
- Тапсырмаларды нәтижелі орындау критерийлері, мысалы, кейстерді талдаудың толықтығы, презентациялардың сапасы, рөлдік ойындардағы шешімдердің дәлелділігі.

Мұндай дидактикалық тәсіл теориялық білімді терең меңгеруді және адалдыққа, азаматтыққа тәрбиелеу және саналы түрде мамандық таңдау үшін қажетті практикалық құзыреттерді дамытуды қамтамасыз етеді.

8 бөлім. Оқу нәтижелерін бағалау

Осы бағдарламада оқу нәтижелерін тиімді бағалау үшін тәрбиелік және кәсіптік бағдарлау мақсаттарының ерекшеліктерін ескеретін кешенді әдістерді қолданған жөн:

1. Қалыптастырушы бағалау

- Оқушылардың пікірталастарға, рөлдік ойындарға және практикалық тапсырмаларға қатысуын бақылау;
- Орындалған тапсырмалар мен көрсетілген дағдылар бойынша үнемі кері байланыс беру;
- Алдын-ала жасалған критерийлерді қолдана отырып, өзін-өзі бағалау және өзара бағалау.

2. Қорытынды бағалау

- Жобаларды, рефлексиялық есептерді және өз бетінше зерттеу нәтижелерін қамтитын оқушының портфолиосын талдау;
- Адалдық, азаматтық және кәсіптік бағдарлаудың негізгі ұғымдары бойынша білімді тестілеу;
- Кейс-әдістер мен модельдеу арқылы этикалық және кәсіби жағдайларды

шешу дағдыларын бағалау.

3. Бағалаудың сапалы әдістері

- Құндылық бағдарлары мен уәждемедегі өзгерістерді анықтау үшін білім алушылармен сұхбат және әңгімелесу;
- Азаматтық белсенділік пен кәсіби мүдделер деңгейін бағалау үшін сұрақтар мен сауалнамалар.

4. Бағалау критерийлері

- Этикалық және азаматтық қағидаттарды ұғыну және түсіну тереңдігі;
- Өзін-өзі бақылау және жауапкершілік дағдыларының қалыптасу деңгейі;
- Кәсіптік бағдар беру қызметіндегі белсенділік пен бастамашылық;
- Түрлі жағдайларда этикалық шешім қабылдау қабілеті.

Мұндай кешенді тәсіл білім алушылардың теориялық білімдерін де, практикалық іскерліктерін де, сондай-ақ тұлғалық өзгерістерін жан-жақты бағалауға мүмкіндік береді, бұл бағдарламаның міндеттері мен тәрбие және кәсіптік бағдарлау жұмысының ерекшелігіне сәйкес келеді.

9 бөлім. Курстан кейінгі сүйемелдеу

Формат: Курстан кейінгі сүйемелдеу негізгі бағдарлама аяқталғаннан кейін білім алушылар мен педагогтарды үздіксіз қолдауды қамтамасыз ету мақсатында қашықтықтан және күндізгі форматта іске асырылады.

Сүйемелдеу нысандары:

- Алынған білім мен практиканы енгізу мәселелерін талқылауға арналған онлайн-консультациялар мен вебинарлар;
- Тәжірибе және ресурстар алмасуға арналған платформа (форумдар, чаттар, электрондық пошта);
- сарапшылар мен әдіскерлердің қатысуымен коучинг және тәлімгерлік;
- Тақырыптық кездесулер мен дөңгелек үстелдер ұйымдастыру;
- Әлеуметтік желілер мен мобильді қосымшалар арқылы қолдау.

Сүйемелдеу әдістері:

- Адалдыққа, азаматтыққа тәрбиелеу және кәсіптік бағдар беру әдістерін практикалық қолдану бойынша жеке және топтық кеңес беру;
- Нақты педагогикалық практикадан кейстерді талдау және талқылау;
- Кері байланыс және тәрбие және кәсіптік бағдарлау жұмысын жақсарту бойынша ұсынымдар;
- Әдістемелік материалдарды үнемі жаңарту және қосымша ресурстарға қол жеткізу;
- Прогресті мониторингілеу және бағдарламалық білімді енгізу тиімділігін

бағалау үшін сауалнама жүргізу.

Мұндай сүйемелдеу педагогтарды тәжірибеде білімді қолдануда қолдауды қамтамасыз етеді, кәсіби дамуға және тәрбие жұмысының сапасын арттыруға ықпал етеді.

10 бөлім. Негізгі және қосымша әдебиеттер тізімі

Негізгі әдебиеттер тізімі:

1. «Білім туралы» Қазақстан Республикасының 2007 жылғы 27 шілдедегі №319-III Заңы

2. «Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың, бастауыш, негізгі орта, жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің 2022 жылғы 3 тамыздағы №348 бұйрығы

3. «Бастауыш, негізгі орта және жалпы орта білім деңгейлерінің жалпы білім беретін пәндері мен таңдау курстары бойынша үлгілік оқу бағдарламаларын бекіту туралы». Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің 2022 жылғы 16 қыркүйектегі № 399 бұйрығы.

4. «Қазақстан Республикасының мектепке дейінгі, орта, техникалық және кәсіптік білім беруді дамытудың 2023–2029 жылдарға арналған тұжырымдамасын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2023 жылғы 28 наурыздағы № 249 қаулысы.

5. «Педагог мәртебесі туралы» Қазақстан Республикасының Заңы 2019 жылғы 27 желтоқсандағы №293-VI ҚРЗ (2023 жылғы 01 шілдедегі жағдай бойынша соңғы өзгерістер мен толықтыруларды ескере отырып)

6. Қазақстан Республикасындағы жалпы білім беретін мектептердің 9(10) - 11(12) сынып білім алушыларына Кәсіби бағдар беру күнін өткізу тәртібі туралы. Қазақстан Республикасы Білім және ғылым Министрінің 2016 жылғы 24 наурыздағы № 214 бұйрығы.

7. Білім беру ұйымдарында «Адал азамат» біртұтас тәрбие бағдарламасын бекіту туралы. Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің 2024 жылғы 30 шілдедегі № 194 бұйрығы

8. «Педагогика және білім» журналы-азаматтыққа және адамгершілікке тәрбиелеу жөніндегі өзекті мақалалар (2020-2025 жж.).

9. Әбдіразақова, Д. К. «Жастарда адалдық пен жауапкершілікке тәрбиелеу» - Алматы, 2021.

10. Нұрғалиева, А.С. «Қазақстанның білім беру жүйесіндегі азаматтығы» – Нұр-сұлтан, 2022.

11. ҚР Білім министрлігі. Ұлттық білім академиясы. И. Алтынсарин. «Педагог-кәсіби бағдар берушіге арналған әдістемелік ұсынымдар» Астана, 2023.

12. Иванов, А. В. «Азаматтық пен патриотизмге тәрбиелеудің заманауи

технологиялары» - Мәскеу, 2020.

13. Петрова, Е. С. «Білім беру процесіндегі этика және адалдық» – Санкт-Петербург, 2021.

14. Смирнов, В. Н. «Цифрландыру жағдайында оқушылардың кәсіби бағдары» – - Мәскеу, 2022.

Қосымша әдебиеттер тізімі:

15. Иманбаев, С. Т. «Оқушылардың кәсіби бағдарлануы және тұлғалық дамуы» – Алматы, 2020.

16. Ыбырай Алтынсарин атындағы Ұлттық білім академиясы. «Оқушылардың азаматтығын қалыптастыру әдістері» – 2023.

17. ҚР Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл агенттігінің брошюралары мен ұсынымдары (2021–2024).

18. Білім беру жүйелерінде азаматтық пен адалдыққа тәрбиелеу бойынша халықаралық зерттеулер (ҚР үшін аударымдар, бейімдеу).

19. Педагогика мен психологияны дамытудың Ұлттық орталығының жарияланымдары мен әдістемелік материалдары.

20. Козлова, М. И. «Мектептегі адалдық пен жауапкершілікті тәрбиелеу әдістері» – Москва, 2023.

21. «Қазіргі білім берудегі азаматтық және патриотизм» ғылыми мақалалар жинағы» – Екатеринбург, 2022.

22. **Кәсіптік бағдар беру бойынша Бүкілресейлік педагогикалық конференциялардың материалдары (2019–2024 гг.).**

23. **Ресей білім және тәрбие институтының басылымдары.**

24. **Ресей Федерациясының Білім беру мекемелерінде азаматтық пен адалдықты тәрбиелеуге арналған электрондық ресурстар мен әдістемелік кешендер.**

Қорытынды жұмыстарды бағалау критерийлері:

Өзіндік жұмысты бағалау критерийлері:

Курстың даму деңгейін анықтау үшін келесі параметрлер қолданылады:

- 1) оқытылатын модуль бойынша оқу материалының мазмұнын меңгеру;
- 2) зерттелетін материалды практикалық қолдану;
- 3) ақпаратты талдау және синтездеу;
- 5) қорытынды жасай білу.

Тыңдаушылардың өзіндік жұмысты орындау бойынша білімдерін бағалау балдарды бес балдық жүйеге ауыстыру арқылы жүзеге асырылады:

- 1) «Өте жақсы»: 9-10 балл (85-100%);
- 2) «Жақсы»: 7-8 балл (75-84%);
- 3) «Қанағаттанарлық»: 5-6 балл (50 - 74%).

Тестілеуді бағалау критерийлері

№	Модульдердің атауы	Сағат саны	Сұрақтар саны
1.	Модуль 1. Адалдық пен этикалық құндылықтарды тәрбиелеу	24	10
2.	Модуль 2. Азаматтылық және әлеуметтік жауапкершілік	30	15
3.	Модуль 3. Кәсіптік бағдар беру және кәсіби дамыту сәйкестігі	22	15
4.	Қорытынды тестілеу. Жобаларды қорғау	4	
ҚОРЫТЫНДЫ		80	40

Ұпайларды бағалауға аудару шкаласы

ұпай	орындалу шегі %	балл
5	90-100%	29-35
4	75-89%	23-28
3	50-74%	15-22
2	50% кем	20 баллдан кем